

Jerzy Witczak

XXIII Dni Duszpasterskie we Wrocławiu - "Rodzina dzisiaj"

Wrocławski Przegląd Teologiczny 1/2, 110-113

1993

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

szuszość zysku (o. prof. dr L. Nowicki OFM, Wronki i red. dr Z. Drozdek, Warszawa). *Perspektywę gospodarki rynkowej* zarysowaną w encyklice przedstawił o. prof. dr Władysław Skrzydlewski OP (Kraków), natomiast kwestię ekologiczną ks. prof. dr hab. Janusz Mariański (KUL). Referatom towarzyszyła ożywiona dyskusja, przenoszona zresztą chętnie poza salę obrad, co świadczy o trafnym doborze tematu i problematyki.

KS. JERZY WITCZAK

XXIII DNI DUSZPASTERSKIE WE WROCŁAWIU – „RODZINA DZISIAJ”

XXIII Wrocławskie Dni Duszpasterskie, które odbyły się w dniach 23-25 VIII br. pod hasłem *Rodzina dzisiaj*, zgromadziły blisko trzystu uczestników. Oprócz duszpasterzy i sióstr zakonnych można było, co cieszy, zobaczyć w auli Metropolitalnego Wyższego Seminarium Duchownego, gdzie odbywały się obrady, wielu ludzi świeckich – pracujących w poradniach rodzinnych i działających w religijnych ruchach na rzecz odnowy rodziny. O randze tej imprezy świadczy obecność członków Episkopatu Polski. Patronat nad nią objął J. Em. ks. kard. Henryk Gulbinowicz, arcybiskup metropolita wrocławski – Wielki Kanclerz Papieskiego Fakultetu Teologicznego we Wrocławiu, który też przywitał przybyłych gości podczas uroczystej Mszy św. na rozpoczęcie obrad, celebrowanej w Katedrze Wrocławskiej. Przybyli również: ks. abp D. Zimoń, metropolita katowicki, przewodniczący Komisji Duszpasterskiej Episkopatu Polski; ks. abp M. Przykucki, metropolita szczecińskokamieński, przewodniczący Komisji Episkopatu d/s Rodziny; ks. bp S. Stefanek, wiceprzewodniczący tej Komisji; ks. bp T. Rybak, ordynariusz legnicki oraz ks. bp A. Śmigielski, ordynariusz sosnowiecki, który w homilii wygłoszonej podczas Mszy św. inauguracyjnej uwypuklił niczym nie zastąpioną rolę rodziny w wychowaniu młodego pokolenia.

Otwierając obrady rektor PFT, ks. doc. dr hab. Ignacy Dec przedstawił główne motywy, które legły u podstaw obrania przez Papieski Fakultet Teologiczny we Wrocławiu dla swych kolejnych dorocznych Dni Duszpasterskich tematu *Rodzina dzisiaj*. Było to mianowicie w pierwszym rzędzie wyjściem naprzeciw zatroskaniu o odrodzenie religijne i moralne małżeństwa i rodziny wyrażanemu przez Ojca św., który rok 1994 ogłosił „Rokiem rodziny”. „Przyszłość ludzkości idzie przez rodzinę! Jest zatem rzeczą nieodzowną i nagłą, aby każdy człowiek dobrej woli zaangażował się w sprawę ratowania i popierania wartości i potrzeb rodziny” – przypomniał Ks. Rektor słowa Jana Pawła II z zakończenia adhortacji *Familiaris Consortio* (FC 86). Drugą przesłankę mobilizującą do podjęcia w tym zgromadzeniu problematyki rodzinnej stanowił fakt ogłoszenia przez ONZ nadchodzącego roku także jako

„Roku rodziny”. Okazuje się, że mądrzy i odpowiedzialni politycy widzą ocalenie świata i człowieka w umacnianiu pozycji rodziny. Przypomina się w związku z tym, iż silna, głęboko zakorzeniona w wartościach chrześcijańskich rodzina, była duszą zachodniej cywilizacji przez dwadzieścia wieków. Po trzecie, jest to temat niezwykle ważny również dla naszej Ojczyzny, która wprawdzie przetrwała trudne czasy zniewolenia właśnie dzięki ewangelicznej i patriotycznej postawie polskiej rodziny, ale te zmagania sprawiły, że rodzina również wyszła z nich w jakiejś mierze zraniona i wymagająca odnowy. Co więcej, w miejsce totalitaryzmu komunistycznego zagrażać jej zaczyna hedonistyczny liberalizm. Stąd właśnie w programie duszpasterskim Kościoła w Polsce na rok przyszyły znalazła się rodzina. Realizacji tego programu chce tradycyjnie służyć wrocławskie środowisko teologiczne organizując WDD. Nie bez znaczenia jest wreszcie fakt, że tegoroczne obrady opatrnościowo wypadły w trwającym w Archidiecezji Wrocławskiej Roku Jadwiżańskim, w którym Kościół Dolnośląski czci 750 rocznicę śmierci św. Jadwigi, Księżnej Śląskiej. Jej postać – wzorowej żony i przykładowej matki rodziny chrześcijańskiej – spoglądała zresztą na uczestników sympozjum z rzeźby umieszczonej na honorowym miejscu w auli wrocławskiego Metropolitalnego Wyższego Seminarium Duchownego.

Bez przesady można powiedzieć, że zaproszeni prelegenci dostarczyli uczestnikom wiele materiału do przemyśleń i inspiracji do działania. Pierwszy z nich, ks. abp M. Przykucki (*Małżeństwo i rodzina w zamyśle Bożym*) przypomniał porywającą wizję małżeństwa chrześcijańskiego jako wspólnoty życia i miłości i ukazał moce duchowe rodziny chrześcijańskiej. Wszelkie zagrożenia społeczne naszych czasów płyną właściwie z samotności człowieka. Ratunkiem może być tylko przywrócenie porządku stworzenia i odkupienia – porządku miłości. W tym kontekście sakrament małżeństwa jawi się jako dar Chrystusa dla odrodzenia rodziny.

Dopełnieniem niejako tego wystąpienia był wykład ks. bpa J. Tyrawy z Wrocławia poświęcony personalistycznej koncepcji miłości i rodziny (*Rodzina wspólnotą osób*). Aspekt wspólnotowy jest nieodłącznym wyznacznikiem natury ludzkiej. Droga do „ja” wiedzie poprzez „ty”. Człowiek odnajduje siebie jedynie poprzez bezinteresowny dar z samego siebie. Dlatego bez takiej miłości, realizującej się we wspólnocie osób, nie ma prawdziwego i doskonałego człowieczeństwa.

Głęboką analizę ekonomicznych, społecznych i ideologicznych źródeł zagrożeń, ale i nowych szans, współczesnej rodziny przedstawił prof. P. Kryczka z Wydziału Nauk Społecznych KUL (*Przemiany we współczesnej rodzinie*). Wspólna praca nie pełni już obecnie funkcji integrującej rodzinę, uległa zmianie pozycja kobiety w kierunku partnerskiego modelu małżeństwa, wychowanie dzieci ma charakter bardziej werbalny i przebiega w znacznej mierze poza rodziną, trzeba się liczyć z wpływem modnych ideologii i wzorców zachowań. Trudno jednak osądzać to wszystko jako „kryzys rodziny”, bowiem rodzina dalej jest niezastąpiona w procesie socjalizacji, a udane małżeństwo stanowi wielką wartość dla dorastającej młodzieży, jak wykazują badania socjologiczne.

W drugim dniu obrad ks. prof. J. Bajda z ATK omówił najpierw zadania rodziny chrześcijańskiej z perspektywy 25-lecia encykliki *Humanae vitae* (*Rodzina w służbie życiu*). Rodzice są tylko sługami Boga i Jego planu. To Bóg stwarza życie, dlatego

jest ono święte. Obdarowani przez Boga nowym życiem rodzice winni je afirmować i wychowywać swoje dzieci dla Tego, od którego przyszły. Postawa przeciw życiu jest buntem wobec Boga i zdradą człowieka. Odpowiedzią Kościoła na kryzys służby życiu musi być ciągła ewangelizacja rodziny i przez rodzinę.

Z kolei aspekty prawne sytuacji rodziny w Polsce w odniesieniu do Karty Praw Rodziny opracowanej przez Stolicę św. stały się przedmiotem wystąpienia I Prezesa Sądu Najwyższego – prof. A. Strzembosza (*Karta Praw Rodziny – dokument do odczytania*). Prawa socjalne rodziny zostały już, jego zdaniem, w zasadzie zagwarantowane w ustawodawstwie PRL, jednakże rodzice nie mieli w nim przyznanego prawa decydowania o wychowaniu, a ustawa o szkolnictwie z 1961 r. była z nim wręcz sprzeczna. W tej dziedzinie bariery prawne pękły dopiero po roku 1989, potrzebny jest jednak wysiłek, aby prawa te nie pozostały tylko na papierze. Podobnie wytężonej pracy wymaga organizowanie opieki nad matką i dzieckiem, aby kompromisowa ustawa o ochronie życia dziecka poczętego mogła być w przyszłości poprawiona. Również wprowadzenie instytucji separacji dobrze służyłoby większemu zagwarantowaniu nierozzerwalności małżeństwa.

O wychowaniu jako pomocy w przyjęciu Dobrej Nowiny o małżeństwie i rodzinie mówiła z wielkim urokiem prof. M. Braun-Gałkowska z KUL-u (*Wychowanie do życia w małżeństwie i rodzinie*). Chodzi w nim o powołanie, pokazanie wartości, doświadczenie miłości przede wszystkim we własnej rodzinie, przedstawienie też w ramach kolejnych etapów katechezy piękna miłości dojrzałej i wyłącznej oraz nauczanie sztuki wzajemnej komunikacji.

W dniu kończącym sympozjum zebrani w skupieniu wysłuchali swego rodzaju rachunku sumienia przeprowadzonego przez wybitnego polityka – senatora W. Piotrowskiego (*Państwo w służbie małżeństwa i rodziny*). Chodziło w nim o odpowiedź na pytanie, czy i jak nasze państwo – przez nas rządzone – służy małżeństwu i rodzinie. Kolejnymi punktami tego gorzkiego rachunku stały się tezy klasycznego dla katolickiej nauki społecznej wystąpienia Piusa XII. Obowiązkiem państwa, według tego papieża, jest zagwarantowanie nierozzerwalności małżeństwa, ochrona życia nienarodzonych, zapewnienie rodzinie mieszkania, przyznanie prawa do religijnego wychowania dzieci – także w szkole – oraz obrona młodzieży przed demoralizacją. W niektórych z tych punktów dokonał się ostatnio istotny przełom, o czym świadczą również ataki sił liberalno-laickich, z jakimi się te częściowe osiągnięcia spotykają. Są one jednak poważnie zagrożone także i z powodu bierności katolików i nieakceptowania przez nich wartości chrześcijańskich w życiu publicznym. Wychodząc jednak od absolutnych wartości, wciąż mamy szansę osiągnąć stan sprzyjający polskiej rodzinie.

Podsumowaniem XXIII WDD stał się wykład księdza prof. J. Kruciny (PFT Wrocław) zatytułowany *Parafia w służbie małżeństwa i rodziny*. Za cel duszpasterstwa rodzin prelegent uznał budzenie w rodzinie podmiotowości religijnej. Mając przed oczyma wzniosłe ideały trzeba liczyć się z realiami, a zatem pomagać w rozwoju i wychowywać. Parafię – a z nią i cały Kościół – trzeba widzieć nie jako zbiór indywidualów, lecz jako rodzinę rodzin.

Oprócz omówionych wykładów uczestnicy sympozjum brali również udział w popołudniowych konwersatoriach, w których mieli okazję wymienić doświadczenia i opinie na temat wielu praktycznych zagadnień. Ich tematyka obejmowała m.in. rok liturgiczny w życiu rodziny, modlitwę rodzinną, konflikt pokoleń, kształtowanie się powołań. Mówiono o wpływie mass mediów, współpracy katechetów i nauczycieli z rodzicami, przygotowaniu duszpasterskim do życia w małżeństwie i rodzinie, katechezie rodzinnej. Poruszono problem duszpasterstwa rodzin rozbitych, prezentowano religijne ruchy odnowy rodziny.

Pracy intelektualnej podczas tych dni towarzyszyła modlitwa, codzienna Eucharystia z homilią i wieczorne konferencje wygłaszane w Katedrze przez ks. bpa S. Stefanka ze Szczecina. Dni Duszpasterskie stały się więc *par excellence* tematycznymi rekolekcjami dla tych, którym sprawy rodziny leżą na sercu. Nie trzeba nikogo przekonywać o doniosłości i aktualności problematyki rodziny dla refleksji teologicznej i poczynań Kościoła w czasach dramatycznego ścierania się różnych koncepcji człowieka, a zarazem wielkiego zapotrzebowania na ciepło miłości. Tym bardziej więc słowa podziękowania należą się Rektorowi PFT, ks. doc. dr hab. I. Decowi i wszystkim zaangażowanym w zorganizowanie i przeprowadzenie tego sympozjum, uczestnikom zaś gratulacje za wykorzystanie tej cennej okazji do pogłębienia swojej formacji prorodzinnej.

E. Gruber, S. Fassberg, *New Age Wörterbuch*, Herder: Freiburg-Basel-Wien 1988

Współcześnie jednym z najbardziej eksplozywnie rozwijających się nurtów kulturowych jest „New Age”. Na temat „New Age” istnieje już obfita literatura. Czasopismo *EZW-Tekste* wydawane przez Evangelische Zentralstelle für Weltanschauungsfragen podaje 18 pozycji napisanych przez czołowych przedstawicieli „New Age”, m.in. Marilyn Ferguson czy Fridtjof Capra, oraz 34 pozycje będące krytyką „New Age”¹. Omówienie niektórych pozycji krytycznych zawiera *Forum Katholische Theologie*².

Pozycją, która umożliwiła poznanie podstawowych założeń „New Age”, jest wydany przez Herdera słownik: *New Age Wörterbuch*, którego autorami są Elmar Gruber i Susan Fassberg. Słownik liczący 156 stron zawiera 300 haseł, które stanowią klucz do poznania „New Age”.

¹ Zob. W. Knackstedt, *New Age - Erscheinungsformen und Hintergründe*, w: „EZW-Texte”, 1988, nr 105, s. 35-38.

² Zob. G. Riedl, „*Neues Zeitalter*” versus „*Neuer Bund*”: *Aspekte christlicher Standortbestimmung – Eine kommentierte Bibliographie*, „Forum Katholische Theologie”, 1990, z. 2, s. 131-139.